

Waarom lijkt het Universum zo oud?

De theologische kost van oude-aarde denken

Door R. Albert Mohler, Jr., Ph.D., <http://www.icr.org/article/why-does-universe-look-so-old/>

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling, plaatjes en voetnoten door M.V.

“De hemel vertelt Gods eer, het gewelf verkondigt het werk van Zijn handen” (Psalm 19:2).
“Sla uw ogen op naar omhoog, en zie Wie deze dingen geschapen heeft” (Jesaja 40:26).

Het vermelden van Genesis 1:1 in hedendaagse academische kringen, seculier of christelijk, lokt veel meer verhitte reacties uit dan men zou veronderstellen in onze wetenschap-verzadigde cultuur. Seculiere atheïsten zijn vol zelfvertrouwen dat de kwestie van de oorsprongen een materie is die enkel kan beantwoord worden door het benaderen van het bewijsmateriaal van de naturalistische wetenschap. Er is geen plaats voor een God in hun conclusies. Christelijke intellectuelen, aan de andere kant, worstelen zelf met dit onderwerp in de context van harmonie te trachten ontdekken tussen wetenschap en geloof, tussen de verzekerde resultaten van empirische wetenschapsbeoefening en de grondslagdoctrines van het bijbelse Christendom. Kan er harmonie zijn tussen de twee? En als dat zo is, ten koste van wat?

De vraag die de conversatie tussen wetenschap en de Bijbel scherpstelt is er een die verscheidene sleutelkwesties belicht met betrekking tot de betrouwbaarheid van de wetenschap, de betrouwbaarheid van de Schrift, en de wereldbeschouwingen die ons begrip van beide sturen. Die vraag is:

Waarom lijkt het universum zo oud?

Onze antwoorden zijn begrensd. Misschien lijkt het universum zo oud omdat het zo oud is. Misschien is het niet zo oud dan het lijkt te zijn. Sommigen zeggen simpelweg: “We kunnen die vraag niet beantwoorden”, of zelfs: “Die vraag is niet belangrijk”.

In tegendeel, die vraag is uiterst belangrijk, een die christenen algemeen zouden moeten kunnen beantwoorden. Dat antwoord, echter, moet bevredigend zijn voor zowel de tekst als het grote verhaal van de Schrift.

De ongekunstelde en directe lezing van Genesis 1:1 – 2:3 beschrijft zeven 24-uurse dagen – zes dagen van scheppingsactiviteit en een finale dag van goddelijke rust. Het is duidelijk een opeenvolgend patroon van schepping. Deze zienswijze, alhoewel niet absoluut unaniem of zonder controverse, was de ongestoorde consensus en traditionele zienswijze van de christelijke kerk tot vroeg in de 19de eeuw.

In de afgelopen 200 jaren daagden er vier uitdagingen op tegen de traditionele lezing van Genesis.

De eerste uitdaging was het geologische verslag, dat aan post-verlichting verkenners, wetenschappers, en christenen, een verhaal onthulde over fossielen en strata rondom de aarde dat hen tegen-

hield deze nieuwe data te begrijpen in het licht van het bijbelse verslag van een vroege aarde geschiedenis.

Ten tweede, de opkomst van Darwins theorie van de oorsprongen door middel van natuurlijke selectie, die sindsdien de grondslag geworden is voor de evolutietheorie doorheen de wetenschap, presenteerde een directe uitdaging van de traditionele interpretatie van Genesis.

De derde grote uitdaging kwam met de ontdekking van oude Nabije-Oosten parallellen van het Genesisverslag, zoals de Enuma Elis en het Gilgamesh Epos. Toen geleerden deze documenten begonnen te bestuderen, begonnen sommigen Genesis te aanzien als een volgend Nabije-Oosten verhaal.

Tenslotte speelde de zgn. hogere kritiek een belangrijke rol in de uitdaging van de authenticiteit, accuraatheid en het gezag van het Genesisverslag over de oorsprongen van de aardse geschiedenis. Overwegend gezien door gebruikmaking van de Documentaire Hypothese¹ (of JEDP hypothese), trachtte het theologisch criticisme twijfels te werpen op het auteurschap van de oudtestamentische boeken, dat deze geleerden naar de zienswijze heeft geleid dat de boeken van Mozes en andere schrijvers louter menselijke documenten zijn.

Het antwoord op de vraag “Waarom lijkt het universum zo oud?” moet overdacht worden met deze uitdagingen in gedachten.

Zo, hoe oud lijkt het universum te zijn?

Vandaag suggereert de wetenschappelijke consensus dat de aarde en ons eigen zonnestelsel bij benadering 4,5 miljard jaren oud is. De ouderdom van het universum wordt nu gezegd 13,5 miljard jaren oud te zijn, wat essentieel een mathematische extrapolatie is van data uit radiometrisch bewijsmateriaal, de veronderstelde start van een Big Bang, en de theorieën over de uitdijning van het universum.

De belangrijkste wetenschappelijke veronderstelling die de hoge ouderdommen van de aarde en het universum beheerst is het idee van *uniformitarianisme*², een theorie van Charles Lyell en anderen uit de vroege 19de eeuw, welke suggereert dat de processen die wij vandaag observeren een constante gids zijn voor hoe fysische processen altijd geopereerd hebben. Indien processen traag en geleidelijk lijken te zijn, en als deze processen altijd op deze manier geopereerd hebben, dan moet de aarde veel, veel ouder zijn dan religieuze teksten, zoals Genesis, aangeven.

In contrast hiermee is de gevolgtrekking en consensus van de kerk, door al deze eeuwen, dat de aarde en het universum erg jong zijn, slechts een aantal duizenden jaren oud.

Dus, de dispariteit tussen de evolutietheorie en het bijbelse verslag over de leeftijd van het universum is geen kleine zaak. Dit brengt grote theologische consequenties met zich mee.

Baptistisch professor William Dembski spreekt over ons huidige mentale milieu dat vormgegeven is door de aanneming dat *de wereld erg oud is*. Je uitspreken in confrontatie tegen dit milieu kan daarom enkel tegen een hoge prijs.

Bijvoorbeeld, vermaard theoloog Bruce Waltke kwam recent in een focus van controverse na in een video geargumenteed te hebben dat, tenzij evangelische christenen de evolutietheorie accepteren, zij gereduceerd zullen worden tot de status van een theologische en intellectuele cult.

Bernard Ramm, een welgekend evangelicale theoloog van de 20ste eeuw, argumenteerde ook dat er een acceptatie van de evolutietheorie zou moeten zijn onder evangelicals.

De vier ruiters van het nieuwe atheïsme – Richard Dawkins, Daniel Dennett, Sam Harris, en Christopher Hitchens – argumenteren dat evolutie de finale nagel is in de doodskist van het theïsme³. De “verzekerde” vondsten en conclusies van de moderne wetenschap maken niet enkel het boek Genesis, maar ook het theïsme onhoudbaar.

¹ <http://nl.wikipedia.org/wiki/JEDP-theorie>.

² <http://nl.wikipedia.org/wiki/Uniformitarianisme>.

³ Theïsme: Geloof aan een in de wereld werkende en als Schepper boven de mens staande, zelfbewuste, persoonlijke, levende God (wel te onderscheiden van ‘deïsme’). Van Dale.

Richard Dawkins, in het bijzonder, getuigt dat het het darwinisme is dat hem toestond een intellectueel-vervuld atheïst te worden. In zijn nieuw boek *The Greatest Show on Earth*, gaat Dawkins zo ver met te suggereren dat loochenaars van de evolutietheorie intellectueel zo zeer veracht en gemarginaliseerd zouden moeten worden als de ontkenkers van de Holocaust. Evolutie, zo zegt hij, is een feit dat geen intelligent persoon kan ontkennen.

Wetenschap

De wetenschappelijke methode is:

- 1) Observeren
- 2) Interpreteren → een hypothese stellen
- 3) Experimenteren → een empirische test uitvoeren
- 4) Concluderen

De evolutieleer kan punt 3 niet uitvoeren. Bijgevolg is de evolutieleer niet wetenschappelijk. Ze is ook geen theorie, want een theorie moet aanleiding geven om ze te kunnen toetsen. Ze is louter een doodlopende hypothese. Ze past enkel in een uitzichtloos, amoreel, goddeloos, filosofisch model.

Ook scheppingsleer kan als zodanig punt 3 niet uitvoeren. Daarom is ze ook niet wetenschappelijk. Ze is echter een verhaal waarvan Gods Woord getuigt dat ze waar is. Bovendien blijken de punten 1 en 2, op grond van vaste wetenschappelijke data en waarneming, het scheppingsmodel van Genesis te ondersteunen. De waarnemingen steunen het Genesismodel. (M.V.)

En toch, er is paniek onder de culturele en intellectuele elites, die hun hoofd krabben in ongelof omdat na 150 jaar darwinistische evolutie, een meerderheid van de Amerikanen nog steeds de evolutietheorie verwerpen.

Er is ook paniek onder evangelicals. Bruce Waltke is enkel de top van de ijsberg. Francis Collins, Peter Enns, Karl Giberson, Darrel Falk, en andere denkers van het BioLogos⁴ Forum, bijvoorbeeld, drukken de traditionele visie van Genesis weg, en bieden daarbij blijkbaar geleerde argumenten dat de Bijbel gelezen moet worden in het licht van de evolutionaire wetenschap.

Francis Collins, stichter van BioLogos en president Obama's keuze om de National Institutes of Health te leiden, zegt in zijn boek *The Language of God* dat wij geloofwaardigheid zullen verliezen bij het verkondigen van het Evangelie van Christus als we ons niet ontdoen van anti-intellectualisme, waarvan de elites zullen menen dat ze de onze is als we de evolutietheorie niet accepteren.

Wat zijn onze belangrijkste opties in het licht hiervan? Er zijn essentieel vier hoofdtheorieën om Genesis te interpreteren in relatie tot schepping en ouderdom van de aarde.

De eerste, uiteraard, is de traditionele 24-uurse kalenderdag zienswijze. Dit is de meest rechte lezing van de tekst. Het patroon van avond en morgen, de literaire structuur, het getuigenis van de rest van de Schrift – alles wijst op 24-uurse dagen.

De tweede optie is de “day-age” theorie. In deze zienswijze wordt het Hebreeuwse woord *yom* gezien als om te verwijzen naar een onbepaalde en vermoedelijk erg lange tijdsperiode. Deze “long age” dagen worden als overlappend en niet geheel onderscheiden gezien, en ze moeten niet genomen worden als 24-uurse kalenderdagen. Van de “long age” theorieën is de “day age” veel minder problematisch op exegetische gronden, maar haar problemen gaan verder dan louter exegese.

⁴ De BioLogos Foundation is a christelijke advocatuurgroep opgericht door Francis Collins in 2007. BioLogos mikt op het bijdragen aan de discussie over de relatie tussen wetenschap en religie en wil de nadruk leggen op een verenigbaarheid van wetenschap en het christelijke geloof. <http://en.wikipedia.org/wiki/Biologos>.

De derde optie is de “framework theory”. Hier springt de lezer over de vraag heen van de lengte van de dagen en concludeert dat Genesis slechts een literair framework is om een verhaal te vertellen over de voorzienige schepping door God. Dit vraagt lange tijdperken en ze heeft geen behoefte aan een opeenvolgende ordening van scheppingsgebeurtenissen. Maar, dit is onverdedigbaar in het licht van de Schriftuurtekst, waarin God verbluffend historisch detail en goddelijke orde onthult.

De vierde optie is Genesis 1-11 essentieel als een literaire mythe te beschouwen, te vergelijken met andere oude Nabije-Oosten scheppingsverhalen. Deze visie moet van de hand gewezen worden als een directe contradictie van de inerrantie en onfeilbaarheid van de Schrift.

Van al deze opties, zal enkel een 24-uurse dag schepping een jonge aarde vereisen. De andere staan een erg oude aarde toe, zo niet impliceren zij een erg oude aarde.

Wat het meest ontbreekt in de evangelische beweging vandaag is een beschouwing van de theologische kost van het zich houden aan een oude aarde. De hele conversatie ontbreekt of ze is gemarginaliseerd. De exegetische kost – de kost van de integriteit en interpretatie van de Schrift – om de tekst op enig andere manier te interpreteren is gewoon te hoog. Maar de theologische kost is in feite veel hoger.

Als we kijken naar de Schrift dan begrijpen wij dat ze is wat ze beweert te zijn: het inerrante Woord van God, geïnspireerd door de Heilige Geest. Dit is een openbaring van de ware en levende God die een verhaal vertelde door middel van tekst, een groot verhaal van schepping, zondeval, verlossing en vervolmaking, waarvoor wij allen ultiem aansprakelijk zijn

Het bijbelse scheppingsverslag is meer dan gewoon een verklaring van feiten. Het is een *doelgericht* verslag over de reden waarom het universum werd geschapen door een soevereine, heilige en weldadige God als het theater van Zijn eigen heerlijkheid. Het onthult doelgerichtheid, niet enkel in het scheppen maar ook als deel uitmakend van een reddingsgeschiedenis. **De leer van de schepping is absoluut onafscheidelijk van de verlossingsleer.**

Het verslag van de Zondeval in Genesis 3 beschrijft de menselijke zondigheid en, consequent hiermee, waarom dit verhaal sindsdien de schepping heeft getroffen, waarom vandaag dingen defect zijn, en hoe dit gebeurde. **De wereld die we kennen en waarnemen is een Genesis 3 wereld** - het is een gevallen schepping. Belangrijker nog, het is duidelijk dat als wij niet meer dan dit verslag zouden ontvangen hebben, we nog steeds verloren zouden zijn onder het rechtvaardige oordeel en de toorn van God.

Maar het verhaal van Gods openbaring is niet zonder een opmerkelijk plan van verlossing, dat God voorbereidde vóór het universum werd geschapen. De Schrift presenteert dit in termen van de persoon en het werk van Christus, de betekenis van Zijn verzoening en de rijkdom van het Evangelie.

Onze aansprakelijkheid met betrekking tot dit grote verhaal van reddende geschiedenis omvat **twee cruciale onderwerpen**: de historiciteit van Adam en Eva, en de historiciteit van de Zondeval.

In Romeinen 5:12 lezen we: “**Daarom, zoals door één mens de zonde in de wereld is gekomen, en door de zonde de dood, en zo de dood over alle mensen is gekomen, in wie allen gezondigd hebben**”. Paulus baseert zijn begrip van de menselijke zondigheid en van Adams hoofdschap over het menselijke ras, op een historische Adam en een historische zondeval.

De gevolgtrekking van een oude aarde is gebaseerd op bepaalde aanduidingen die ook een verhaal vertellen. De fossielen, bijvoorbeeld, vertellen een verhaal van veronderstelde miljoenen en miljarden jaren van schepping vóór de komst van Adam en Eva. Maar de wetenschappelijke consensus over de betekenis van dat bewijs gaat veel verder, en suggereert het bestaan van hominiden en pre-hominiden sinds honderdduizenden jaren geleden. Houden aan een oude aarde zowel als aan de historiciteit van Adam en Eva vereist een arbitraire interventie van God in het proces van miljarden jaren van biologische ontwikkeling in welke Hij unilateraal handelt om Adam en Eva te creëren.

De contemporaine conversatie met betrekking tot het bijbelse verslag van schepping en de ouderdom van de aarde heeft sommigen ertoe gebracht te herdefiniëren wie Adam was. In zijn commentaar op het boek Romeinen suggereert John Stott dat Adam een bestaande hominide was die God op een bijzondere manier adopteerde, door Zijn beeld te implanteren in een *Homo Sapiens* die al be-

stond. Theologisch vereist dit dat de andere *Homo sapiens* die op aarde leefden geen beeld dragers van God werden.

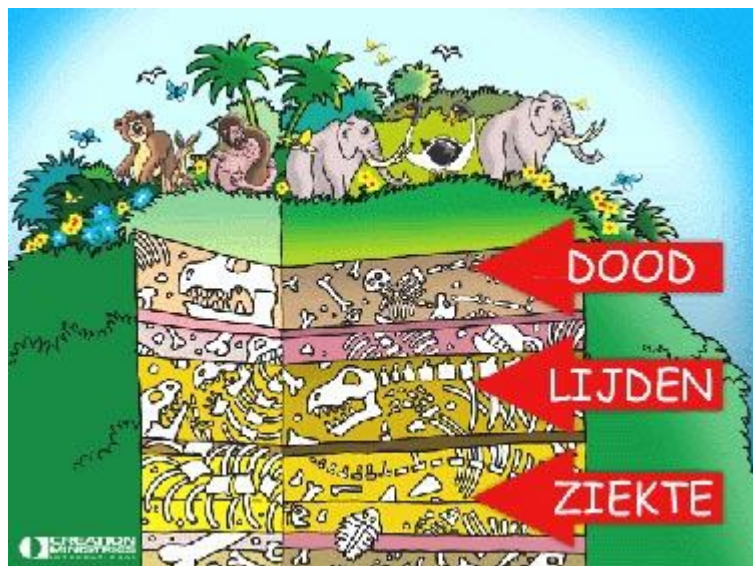
Denis Alexander suggereert in zijn nieuw boek *Creation or Evolution: Do We Have to Choose?* Dat “God in zijn genade een koppel neolithische boeren uitkoos aan wie hij zichzelf wilde onthullen op een bijzondere manier, en hen riep tot gemeenschap met zichzelf zodat zij hem mochten kennen als een persoonlijke God”. Een koppel Neolithische boeren? Is dat op enige manier een mogelijke, legitieme exegetische lezing van Genesis? Wat nog meer stoort is niet de inhoud van het boek, maar de onderschrijving van J. I. Packer op de front cover, die zegt: “Zeker de best geïnformeerde, helderste en meest oordeelkundige behandeling van de vraag en de titel die je vandaag overal kan vinden”.

Peter Enns, voormalig Senior Fellow aan het BioLogos Forum, schreef een reeks artikelen over “Paulus’ Adam”, waarin hij stelt: “Voor Paulus waren Adam en Eva de ouders van het menselijke ras. Dit is mogelijk maar niet bevredigend voor hen die vertrouwd zijn met wetenschappelijke of archeologische data”. Hij suggereert dat we Paulus’ Adam moeten verlaten; Paulus, in zoverre dat hij verwijst naar Adam, was gelimiteerd door zijn afhankelijkheid van primitieve begrippen.

Karl Giberson, een professor aan de Eastern Nazarene University en vice-president van BioLogos, zegt: “Zonder twijfel zijn de historiciteit van Adam en Eva en hun zondeval moeilijk te verzoenen met de natuurgeschiedenis”. Hij vervolgt:

“Men kan geloven, bijvoorbeeld, dat op een bepaald punt in de evolutionaire geschiedenis God twee mensen ‘uitkoos’ uit een groep van evoluerende mensen, dat Hij hen Zijn beeld gaf, en hen in Eden plaatste, wat zij prompt verknoeden door te zondigen. Maar deze oplossing is niet bevredigend, artificieel, en zeker niet wat de schrijver van Genesis bedoelde”.

Dr. Giberson is niet iemand die het boek Genesis poogt te verdedigen; zijn bedoeling is de evolutietheorie te verdedigen. Een oude aarde begrip is moeilijk te verzoenen met een historische Adam, in termen van Genesis en Romeinen. Dit brengt vele moeilijkheden mee met betrekking tot zowel exegetische als een verlossings-historisch begrip van de Schrift. Dit wordt duidelijker met het oog op het tweede cruciale grote onderwerp, en dat is de Zondeval.

Het 'Eden' van de aanhangers van theïstische evolutie, day-age en gap-theory

Van Genesis 3 en het gehele verhaal van de Schrift (zie b.v. Romeinen 8), weten we van wat we vandaag kennen als catastrofe, als natuurlijke verwoesting, aardbeving, verwoesting door vulkanische eruptie, pijn, dood, geweld, predatie⁵, dat al deze dingen het resultaat zijn van de Zondeval. Proberen deze leer te verzoenen met een oude aarde, schept enorme problemen, misschien wel het best geïllustreerd door hoe Adams zonde is behandeld.

Was het waar zoals Paulus argumenteert, dat toen de zonde kwam ook de dood kwam? Als we proberen te impliceren dat de aarde oud is wegens wetenschappelijke consensus, dan moeten we er-

⁵ Predatie: het verschijnsel dat sommige dieren andere dieren doden en verslinden. (Van Dale).

kennen dat deze consensus ook claimt dat de *effecten* van zonde - de dood van miljoenen en miljarden levende wezens, aanwezig was lang vóór de opkomst van Adam (of een eerste mens), en zeker lang vóór er de mogelijkheid was van Adams zonde. Deze effecten worden door de Bijbel enkel toegewezen aan de Zondeval. Geen christelijke lezing van alleen de Schrift zou ooit tot zo'n conclusie komen - nooit!

In Romeinen 1 schrijft Paulus niet alleen dat God Zichzelf heeft onthuld in de natuur, maar ook dat in de natuur - in wat wij "het boek van de natuur" noemen - zelfs Zijn onzichtbare eigenschappen duidelijk kunnen gezien worden. We leren heel wat van de waarneembare waarheid (met het gezonde verstand) als we naar "het boek van de natuur" kijken. Ons werd intellectuele verantwoordelijkheid gegeven om onze wereld te kennen omdat God de natuur onthuld heeft als iets verstaanbaars. Maar er is duidelijk een probleem, een probleem dat ons terugvoert naar de Zondeval.

Paulus maakt duidelijk dat, alhoewel God Zichzelf heeft geopenbaard in de natuur zodat niemand te verontschuldigen is, gezien de troebelheid en vertrokkenheid van ons zicht, wij niet langer kunnen zien wat er duidelijk is. De hemelen vertellen de heerlijkheid van God, maar **menselijke zondigheid weigert te zien wat duidelijk en evident is**.

Theologische verwoesting treedt op wanneer het boek van de natuur (de algemene openbaring) wordt gebruikt om Gods bijzondere openbaring (de Schrift) te overtroeven, wanneer wetenschap boven de Schrift wordt geplaatst als gezaghebbend en verplichtend. En dat is de echte kern van de discussie. Terwijl sommigen zouden argumenteren dat de Bijbelse Geschriften niet in gevaar zijn, leidt de huidige discussie over dit onderwerp naar een neerwaarts pad dat onherroepelijk onze evangelicale affirmatie over de accuraatheid en autoriteit van Gods Woord zal beschadigen.

Kenton Sparks, bijvoorbeeld, schrijvend voor BioLogos, suggereert dat elke vertolking van de Bijbel als zijnde inerrant, de acceptatie van theïstische evolutie onmogelijk zal maken; zeker onwaarschijnlijk. Evangelicalisme, zegt hij, heeft zichzelf in een hoek gedrukt - wij hebben ons gezet in een intellectueel doodlopende straat met ons begrip van bijbelse inerrantie. Hij suggereert dat de Bijbel erkend zou moeten worden als dat hij historische, theologische en morele dwaling bevat.

Peter Enns, een van de meest frequente bijdragers aan BioLogos, suggereert dat we tot het begrip moeten komen dat, wanneer het komt tot vele van de wetenschappelijke en historische claims, de schrijvers van de Schrift zonder meer fout waren.

Dus, telkens als het wetenschappelijke establishment een consensus uitvaardigt van wat gevonden werd in de natuur, zouden christenen hun zienswijzen over andere zaken van bijbels belang, zoals de maagdelijke geboorte of Christus' opstanding uit de doden, moeten heroverwegen? Gaan wij onze kosmologie of ons bijbelse begrip van de reddingsgeschiedenis in vraag stellen door wat ons gezegd wordt als zijnde de verzekerde resultaten van de moderne wetenschap? Zo te doen zal zeker naar verwoesting leiden.

Waarom lijkt het universum zo oud?

Ten eerste, het meest natuurlijke begrip van de Schrift over de ouderdom van het universum is dit: Het universum lijkt oud omdat de Schepper dat zo gemaakt heeft. Hij maakte het als een geheel.

Toen Hij Adam schiep, was Adam geen foetus. Adam was een man. Hij had het uitzicht van een man met een zekere volwassen leeftijd. God plaatste Adam in de Hof van Eden. Deze hof bestond niet louter uit zaden; het was een vruchtbare, overvloedige, volledig ontwikkelde hof. Het Genesisverslag claimt duidelijk dat God scheidt en dingen tot een geheel maakt.

Ten tweede, de wereld lijkt oud omdat ze het getuigenis draagt van de effecten van zonde, en dus van het oordeel van God in de catastrofe van de Zondvloed, en zoveel ontelbare catastrofes nadien. De wereld lijkt oud omdat, zoals Paulus zegt in Romeinen 8, "heel de schepping gezamenlijk **zucht** en gezamenlijk **in barensoed** verkeert" (vs. 22). Dit geeft empirisch bewijs van de realiteit van de zonde. En zelfs als deze kosmos het theater is van Gods heerlijkheid, is ze meer precies het theater van Gods heerlijkheid voor het drama van de verlossing dat hier op onze planeet plaatsvindt en ons het verhaal vertelt van Gods liefde. Is dit verenigbaar met de bewering dat het universum 13,5 miljard jaren oud is?

In ons streven om uiterst getrouw te zijn aan de Schrift en het grote verhaal van het Evangelie, een begrip van een schepping in termen van 24-uurse kalenderdagen en een jonge aarde brengt veel minder complicaties met zich mee, veel minder theologische problemen, en is eigenlijk de meest ongekunstelde en ongecompliceerde lezing van de tekst waarin God ons vertelt hoe het universum ontstond en waarom dit van belang is. Het universum vertelt het verhaal van Gods heerlijkheid.

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm